

BOSNALIJEK d.d. SARAJEVO

Finansijski izvještaji i nezavisno
revizorsko mišljenje za godinu koja
je završila 31. decembra 2007.

Sadržaj

	Stranica
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 - 3
Bilans uspjeha	4
Bilans stanja	5
Izvještaj o promjenama na kapitalu	6
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 - 32

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava je dužna da sastavlja i podnosi računovodstvene izvještaje Bosnalijeka d.d. (u daljnjem tekstu «Društvo») u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Društvu, kao i njegove rezultate poslovanja za godinu koja završava 31. decembra 2007. godine.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Pri izradi finansijskih izvještaja, odgovornosti Uprave obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima; i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Edin Arslanagić, direktor

Bosnalijek d.d.

Jukićeva 53

71 000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

22. februar 2008. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Bosnalijek d.d.:

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Bosnalijek d.d. (u daljnjem tekstu "Društvo"), na stranicama od 4. do 32., koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2007. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentiranje priloženih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Odgovornosti Uprave obuhvataju slijedeće: dizajniranje, uspostavljanje i održavanja sistema internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka; odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; te davanje razboritih računovodstvenih procjena u datim uvjetima.

Odgovornost Revizora

Naša je odgovornost izraziti nezavisno mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo na način da dobijemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške.

Revizija uključuje provjeru dokaza, pomoću testiranja, koji potkrjepljuju iznose i druge informacije objavljene u finansijskim izvještajima. Odabir procedura zavisi od prosudbi Revizora, uključujući ocjenu rizika da finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka. Za potrebe ocjene rizika, Revizor vrši procjenu internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja, u svrhu određivanja revizorskih procedura u datim uvjetima, ali ne u svrhu davanja mišljenja u pogledu funkcionisanja internih kontrola Društva. Revizija također uključuje i procjenu primijenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu prikaza finansijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i realno, u svim materijalno značajnim stavkama, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2007. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene na kapitalu i u novčanom toku za godinu koja je tada završila, u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Naglašavanje činjenice

Bez kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na Napomenu 26 gdje je opisana situacija vezana za nepoštivanje odredbi ugovora sklopljenog između Društva i IFC, dana 9. juna 2005. godine ("Treći kreditni ugovor").

Deloitte d.o.o.

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

22. februar 2008. godine

Bosnalijek d.d.
 Bilans uspjeha
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

	Napomena	2007.	2006.
Prihodi	5	88.056	84.532
Troškovi prodatih proizvoda	6	<u>(37.218)</u>	<u>(33.536)</u>
Bruto dobit		50.838	50.996
Prodajni, administrativni i opšti troškovi	7	(40.688)	(38.498)
Ostali operativni prihodi	8	746	1.717
Ostali operativni rashodi	9	<u>(2.708)</u>	<u>(2.012)</u>
Dobit iz redovnog poslovanja		8.188	12.203
Finansijski prihodi		113	7
Finansijski rashodi		(2.442)	(2.351)
Prihodi / troškovi IFC put opcije	22	2.445	(1.678)
Kursne razlike, (gubitak), neto		<u>(508)</u>	<u>(180)</u>
Dobit prije oporezivanja		7.796	8.001
Porez na dobit	10	<u>-</u>	<u>(164)</u>
Dobit nakon oporezivanja		7.796	7.837
Zarada po dionici	11	<u>0,0013</u>	<u>0,0013</u>

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosnalijek d.d.
 Bilans stanja
 na dan 31. decembra 2007. godine
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

	Napomena	2007.	2006.
IMOVINA			
Dugoročna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	89.384	94.346
Nematerijalna imovina	13	2.614	3.505
Ostala finansijska imovina	14	938	1.293
Ulaganja raspoloživa za prodaju		5	-
		92.941	99.144
Kratkoročna imovina			
Ostala finansijska imovina, tekuće dospijeće	14	1.712	406
Zalihe	15	19.769	17.315
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	16	35.342	31.857
Ostala aktiva	17	2.647	2.658
Novac i novčani ekvivalenti	18	2.227	2.233
		61.697	54.469
UKUPNA IMOVINA		154.638	153.613
KAPITAL I OBAVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	19	51.116	51.116
Rezerve		31.537	23.150
Akumulirana dobit		16.892	17.483
		99.545	91.749
Dugoročne obaveze			
Obaveze za dugoročne kredite	20	9.227	15.957
Obaveze po finansijskom najmu	21	15	39
Rezervisanja za primanja zaposlenih		564	470
Odgođena porezna obaveza	11	-	164
Odgođeni prihodi budućeg perioda	22	79	117
		9.885	16.747
Kratkoročne obaveze			
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	20	5.722	6.647
Tekuće dospijeće obaveza po finansijskom najmu	21	22	23
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	23	14.048	12.917
Kratkoročni krediti	24	23.306	23.589
Obračunati troškovi	25	2.110	1.941
		45.208	45.117
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		154.638	153.613

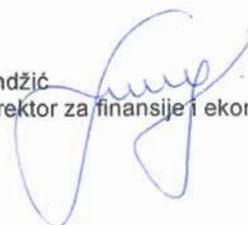
Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisali za i u ime Društva dana 22. februara 2008. godine:

Edin Arslanagić
 Direktor

Šefik Handžić
 Izvršni direktor za finansije i ekonomiku poslovanja

Bosnalijek d.d.
Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

	Dionički kapital	Rezerve	Akumulirana dobit	Ukupno
Stanje 31. decembra 2005. (izmijenjeno)	51.116	16.333	16.463	83.912
Prijenos (sa) / na	-	6.817	(6.817)	-
Neto dobit finansijske godine	-	-	7.837	-
Stanje 31. decembra 2006.	51.116	23.150	17.483	91.749
Prijenos (sa) / na	-	8.387	(8.387)	-
Neto dobit finansijske godine	-	-	7.796	7.796
Stanje 31. decembra 2007.	51.116	31.537	16.892	99.545

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosnalijek d.d.
 Izvještaj o novčanim tokovima
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

	2007.	2006.
Poslovne aktivnosti		
Dobit tekuće godine	7.796	7.837
Usklađenje za:		
Amortizacija	10.788	9.018
Gubitak od rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme	79	51
Rashodovanje imovine u pripremi	449	-
Usaglašavanje nekretnina, postrojenja i opreme (Smanjenje)/povećanje umanjnja vrijednosti potraživanja od kupaca, neto	-	42
Otpis zastarjelih sirovina	(78)	178
Otpis gotovih proizvoda	132	222
Povećanje/(Smanjenje) rezervisanja za primanja zaposlenih	168	34
Povećanje odgođenih prihoda	94	(40)
Povećanje odgođene porezne obaveze	-	2
Usklađenje za promjenljive IFC kreditne troškove	-	164
Umanjenje razgraničenih prihoda za doniranu opremu	(2.445)	1.679
Usklađenje za novčane tokove iz ulagateljskih i finansijskih aktivnosti	(38)	(48)
<i>Novčani tokovi prije promjene u imovini i obavezama:</i>	2.329	2.344
Povećanje dugoročnih potraživanja	19.274	21.483
Povećanje zaliha	(956)	(345)
Povećanje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja	(2.754)	(2.139)
Povećanje/(Smanjenje) obaveza prema dobavljačima i ostalih obaveza	(3.396)	(5.713)
<i>Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti</i>	1.136	(1.863)
Plaćena kamata	13.304	11.423
Plaćeni porez na dobit	(2.442)	(2.351)
Neto novac ostvaren poslovnim aktivnostima	10.862	8.373
Ulagateljske aktivnosti		
Nabavka nekretnina, postrojenja i opreme	(4.733)	(6.613)
Nabavka nematerijalne imovine	(751)	(1.669)
Primici od rashodovanih nekretnina, postrojenja i opreme	21	65
Prihod od kamata	113	7
Neto novac korišten u ulagateljskim aktivnostima	(5.350)	(8.210)
Finansijske aktivnosti		
Otplate finansijskog najma	(25)	(9)
Primici po kratkoročnim kreditima, neto	2.162	2.268
Otplate po dugoročnim kreditima, neto po naplati	(7.655)	(1.883)
Neto novac (korišten u) ostvaren finansijskim aktivnostima	(5.518)	376
Neto (smanjenje) povećanje novca i novčanih ekvivalenata	(6)	539
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	2.233	1.694
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	2.227	2.233

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosnalijek d.d.
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2007.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

---

1. OPŠTI PODACI

Bosnalijek d.d. ("Društvo") je dioničko društvo osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine sa adresom Jukićeva 53, 71000 Sarajevo. Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja i veleprodaja lijekova, veterinarskih proizvoda, dezinfekcijskih sredstava i srodnih preparata.

Na dan 31. decembra 2007. godine, Društvo je zapošljavalo 578 radnika (2006., 581 radnika).

Tijela Društva

Nadzorni odbor

Dr. Hasan Muratović	predsjednik
Ljunora Mavrić	član
Abdul-Umid Šalaka	član
Midhad Vehabović	član
Rifat Klopić	član

Uprava

Edin Arslanagić	direktor
Akif Mujezin	izvršni direktor za proizvodnju
Ljiljana Kamberović	izvršni direktor za razvoj poslovanja
Šefik Handžić	izvršni direktor za finansije i ekonomiku poslovanja

Odbor za reviziju

Sead Sarvan	predsjednik
Ibrahim Imamović	član
Rabija Avduli	član

2. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDARDA

2.1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

U tekućoj godini Društvo je usvojilo MSFI 7: "Finansijski instrumenti: Objavljivanje", na snazi za obračunski period koji je započeo 1. januara 2007. godine, te naknadnu dopunu MRS 1: "Prezentiranje finansijskih izvještaja".

Usvajanjem MSFI 7 i naknadnih dopuna MRS 1, objavljene su dodatne napomene u ovim finansijskim izvještajima vezano za finansijske instrumente i upravljanje kapitalom (napomene 14, 16, 18, 20, 21, 23, 24, 25 i 29).

U tekućem periodu, također su usvojena tumačenja međunarodnih računovodstvenih standarda (IFRIC): IFRIC 7: "Primjena pristupa izmjenama po MRS-u 29, Finansijsko izvještavanje u hiperinflatnim ekonomijama", IFRIC 8: "Djelokrug MSFI 2, IFRIC 9 Ponovna procjena ugrađenih derivativa" i IFRIC 10: "Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine i umanjenja". Usvajanje ovih tumačenja nije dovelo do promjena u računovodstvenim politikama Društva.

2.2 Standardi i tumačenja koji su objavljeni a nisu još u upotrebi

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i tumačenja standarda su objavljeni i nisu još u upotrebi:

- MRS 23: (Izmijenjen) "Troškovi posudbe" – na snazi za obračunske periode koji počinju 1. januara 2009. godine;
- MSFI 8: "Operativni segmenti" - na snazi za obračunske periode koji počinju 1. januara 2009. godine;
- IFRIC 13: "Programi lojalnosti kupaca" - na snazi za obračunske periode koji počinju 1. jula 2008. godine;
- IFRIC 11: "MSFI 2 Transakcije grupnih i vlastitih dionica" - na snazi za obračunske periode koji počinju 1. marta 2007. godine;
- IFRIC 12: "Ugovori o uslugama koncesije" - na snazi za obračunske periode koji počinju 1. januara 2008. godine; i
- IFRIC 14: "MRS 19 – Ograničenja imovine od definiranih primanja, minimalnih zahtjeva za sredstva i njihova interakcija" - na snazi za obračunske periode koji počinju 1. januara 2008. godine.

Uprava Društva predviđa da će svi prethodno navedeni standardi i tumačenja biti usvojeni u finansijskim izvještajima Društva za godine koje počinju 1. januara 2008. i 2009. i da usvajanje spomenutih standarda i tumačenja u budućim periodima neće značajno uticati na finansijske izvještaje Društva.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI") koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde.

Osnova prezentiranja

Finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, izuzev određenih finansijskih instrumenata koji su iskazani u revaloriziranim iznosima. Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM), s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja u Društvu. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

Određeni iznosi iz prethodno objavljenih finansijskih izvještaja su reklasifikovani kako bi se prilagodili fer prezentiranju stanja na dan 31. decembra 2007. godine u skladu sa zahtjevima MSFI 7: "Finansijski instrumenti: Objavljivanje".

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje i pruženih usluga priznaju se prilikom prodaje proizvoda i izvršenja usluge. Prihodi od usluga, priznaju se umanjeni za pripadajuće poreze i popuste nakon pružanja usluga.

Prihodi od kamata priznaju se po načelu obračunatih kamata na temelju nepodmirene glavnice i po efektivnim kamatnim stopama koje su u primjeni.

Sredstva u najmu

Najmovi se svrstavaju kao finansijski uvijek kada uslovi najma prenose rizike i koristi od vlasništva na najmoprimca. Svi ostali najmovi svrstavaju se kao operativni najmovi.

Društvo kao najmoprimac

Imovina koja je predmetom finansijskog najma priznaje se kao imovina Društva po fer vrijednosti na datum sticanja ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma ako je niža. Odnosna obaveza prema najmodavcu iskazuje se u bilansu stanja kao obaveza za finansijski najam. Plaćanja temeljem najma se raspoređuju između finansijskih troškova i umanjenja obaveze za najam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveze. Finansijski troškovi direktno terete prihode u periodu u kojem su nastali. Naknade za najam koje se plaćaju u okviru operativnih najmova terete prihod ravnomjerno tokom trajanja najma.

Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na datum bilansa stanja primjenom kursa Centralne Banke Bosne i Hercegovine važećeg na taj datum. Dobici i gubici nastali preračunavanjem iskazuju se u okviru bilansa uspjeha za period u kojem su nastali.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Naknade zaposlenim

U ime svojih zaposlenika, Društvo plaća penziono i zdravstveno osiguranje na i iz plate, koji su obračunati na bruto isplaćenu platu, kao i poreze, koji su obračunati na neto isplaćenu platu. Društvo gore navedene doprinose plaća u penzioni i zdravstveni fond Federacije Bosne i Hercegovine, po zakonskim stopama tokom godine na bruto isplaćenu platu. Nadalje, naknade za topli obrok, prijevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa lokalnim zakonom i internim pravilnikom o radu, Društvo je obavezno isplaćivati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini od minimalno 4 prosječne plate zaposlenog ili 4 prosječne plate u Federaciji Bosne i Hercegovine u periodu koji prethodi datumu penzionisanja, prema posljednjim podacima objavljenim iz Federalnog Zavoda za statistiku, zavisno o tome šta je povoljnije za zaposlenog. Društvo nema drugih planova u vezi isplate svojim djelatnicima ili Upravi poslije datuma penzionisanja u Bosni i Hercegovini.

Društvo knjiži troškove otpremnina za odlazak u penziju u trenutku njihovog dospjeća.

Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u bilansu uspjeha jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Društva izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum bilansa stanja.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će biti plativ odnosno povrativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum bilansa stanja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dovoljan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine.

Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstava. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvataju depozite po viđenju i oročene depozite sa dospjećem do tri mjeseca.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku nabavke i amortizuje se preko njegovog korisnog vijeka trajanja koristeći linearnu metodu.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju. Dobici i gubici nastali na osnovu rashodovanja ili otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme iskazuju se u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koji je kako slijedi:

	Procijenjeni vijek upotrebe	Stopa
Zgrade	7 do 33 godina	3% - 14,3%
Postrojenja, oprema i software	3 do 15 godina	6,7% - 33,3%

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u korist, odnosno na teret prihoda.

Umanjenja

Na svaki datum bilansa Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno o tome koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generira novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno o tome šta je niže. Trošak obuhvata fakturu cijenu robe i direktne troškove rada i sve režijske / indirektno troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderisanog troška. Neto prodajna vrijednost predstavlja očekivanu prodajnu cijenu umanjenu za sve očekivane troškove proizvodnje, marketinga, prodaje i distribucije.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju ako Društvo trenutno ima pravnu ili izvedenu obavezu kao posljedicu događaja iz prethodnih perioda i ako postoji vjerovatnoća da će Društvo morati podmiriti navedenu obavezu.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena iznosa potrebnog za podmirenje postojeće obaveze na dan bilansa stanja, uz evši u obzir rizike i nesigurnosti vezane za obavezu. Kada se rezervacija mjeri pomoću novčanih tokova koji su po procjeni dovoljni za podmirenje postojeće obaveze, njen knjigovodstveni iznos jeste postojeća vrijednost tih novčanih tokova.

Rezerve na kapitalu se formiraju u skladu sa lokalnim zakonodavstvom izdvajanjem najmanje 10% godišnje neto dobiti do visine 25% dioničkog kapitala Društva.

Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenima prema konvencijama na predmetnom tržištu i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcijskih troškova, osim finansijske imovine klasifikovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja je inicijalno iskazana po fer vrijednosti. Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: "iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha", "raspoloživa za prodaju", "u posjedu do dospijeća", te "dati krediti i potraživanja". Klasifikacija zavisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina je klasifikovana kao sredstvo iskazano po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, kada se sredstvo drži kao "raspoloživo za prodaju" ili je određeno kao finansijsko sredstvo iskazano po "fer vrijednosti kroz bilans uspjeha".

Finansijsko sredstvo je klasifikovano kao "raspoloživo za prodaju" ako je:

- nabavljeno s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti; ili
- dio identificiranog portfolija finansijskih instrumenata koje Društvo drži zajedno, i koji se ponaša po šablonu kratkoročne zarade; ili
- derivatno sredstvo koje nije okarakterisano kao efektivni instrument zaštite.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijska imovina (Nastavak)

Finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (nastavak)

Finansijska imovina može biti priznata kao finansijsko sredstvo iskazano po fer vrijednosti iako nije "raspoloživo za prodaju" ako:

- takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala; ili
- finansijsko sredstvo dio grupe finansijskih sredstava ili obaveza ili oboje, čiji je učinak rukovođen i mjereno na bazi fer vrijednosti, u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika Društva ili njegovom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja sredstava na toj osnovi; ili
- dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa, a prema MRS 39: "Finansijski instrumenti: "Priznavanje i mjerenje" koji kaže da svi elementi ovakvog kombinovanog ugovora mogu biti okvalifikovani kao finansijsko sredstvo iskazano po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijsko sredstvo priznato kao finansijsko sredstvo iskazano po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha prikazuje se prema fer vrijednosti. Neto dobit ili gubitak priznat u bilansu uspjeha treba da sadrži bilo kakvu dividendu ili kamatu koja se odnosi na to sredstvo. Fer vrijednost se određuje na način objašnjen u Napomeni 29.

Finansijska imovina u posjedu do dospjeća

Mjenice i obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasifikuju se kao imovina u posjedu do dospjeća. Knjiže se i po trošku amortizacije koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje ne kotiraju na berzi i otkupivi dužnički vrijednosni papiri držani od strane Društva, a kojima se trguje na aktivnom tržištu su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i prezentuju se po fer vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na investicijsku revalorizacionu rezervu sa izuzetkom umanjenja za trajne gubitke, kamata se obračunava koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika direktno utiče na dobit ili gubitak. Kada se takva imovina prodaje ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionoj rezervi za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Dividende na vlasničke instrumente raspoložive za prodaju se priznaju u bilansu uspjeha kad se uspostavi pravo Društva da primi dividendu.

Fer vrijednost finansijskih sredstava raspoloživa za prodaju denominiranih u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na dan bilansa stanja. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira promjeni amortizovanog troška sredstva priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja mjere se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za procjenjeno umanjenje vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijska imovina (Nastavak)

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, je procijenjena za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Za dionice koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive vrijednosne papire klasifikovane kao raspoloživi za prodaju i potraživanja po finansijskom najmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik pasti pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za određene kategorije finansijske imovine, kao što su potraživanja od kupaca, sredstva za koja je procijenjeno da nisu umanjena pojedinačno se naknadno procjenjuju za umanjenje na kolektivnoj osnovi. Objektivni dokaz umanjenja portfolia potraživanja mogao bi uključiti prethodno iskustvo Društva u naplati, kašnjenje u naplati nakon perioda dosijeća, kao i promjene u nacionalnim ili lokalnim ekonomskim uslovima koji stoje u uzajamnoj vezi sa neizvršenjem potraživanja.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja direktno za svu finansijsku imovinu osim za potraživanja gdje je knjigovodstvena vrijednost umanjena kroz upotrebu rezervacija za umanjenje vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja od kupaca, onda su ista otpisana na teret rezervacije za umanjenje vrijednosti. Naknadni povrat iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduje u korist rezervacije za umanjenje vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti rezervacije za umanjenje vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju, ako se, u narednom periodu, iznos gubitaka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz bilans uspjeha u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Što se tiče vlasničkih instrumenata - ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijska imovina (Nastavak)

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti izdati od strane Društva

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Dužnički ili vlasnički instrumenti su klasifikovani ili kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovornog angažmana.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji dokazuje pravo na preostali iznos udjela i imovini drugog preduzeća, nakon umanjnja svih njegovih obaveza. Vlasnički instrumenti koje je Društvo izdalo knjiže se u iznosu primljenih sredstava, umanjjenih za troškove izdavanja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze klasifikuju se kao "finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha" ili "ostale finansijske obaveze".

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijske obaveze su klasifikovane kao finansijske obaveze "po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha" ukoliko je finansijska obaveza raspoloživa za prodaju ili je iskazana kao finansijska obaveza "po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha".

Finansijska obaveza je klasifikovana kao raspoloživa za prodaju ako:

- je stečena sa ciljem prodaje u bliskoj budućnosti; ili
- je dio identificiranog portfolija finansijskih instrumenata kojima Društvo upravlja, i koji se ponaša po šablonu kratkoročne zarade; ili
- je derivativni instrument koji nije okarakterisan i ne koristi se kao instrument zaštite.

Finansijska obaveza može biti priznata kao finansijska obaveza iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iako nije "namijenjena za trgovanje" ukoliko:

- takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala; ili
- je finansijska obaveza dio grupe finansijskih sredstava ili obaveza, čiji je učinak mjeren na bazi fer vrijednosti, u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika Društva ili njegovom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja sredstava na toj osnovi; ili
- je dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa, a prema MRS 39: "Finansijski instrumenti: "Priznavanje i mjerenje" koji kaže da svi elementi ovakvog kombinovanog ugovora mogu biti kvalifikovani iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iskazuju se po fer vrijednosti, rezultirajuća dobit ili gubitak priznaju se u bilansu uspjeha. Neto dobit ili gubitak priznat u bilansu uspjeha uključuje kamate plaćene po ovom osnovu. Fer vrijednost se određuje na način opisan u Napomeni 29.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti izdati od strane Društva (Nastavak)

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove.

Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivano trajanje finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Uprava Društva donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjem i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

4.1 Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Slijedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum bilansa stanja, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Procjene su korištene, ali ne i ograničene na razdoblja amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, ispravke vrijednosti zaliha i umanjenja vrijednosti potraživanja i rezervisanja sudske sporove.

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Kao što je opisano u Napomeni 3, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Uprava koristi procjenu u odabiru odgovarajuće tehnike vrednovanja za finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Primjenjuju se tehnike vrednovanja koje se obično koriste na tržištu. Finansijski instrumenti se vrednuju analizom diskontovanih novčanih tokova na osnovu pretpostavki podržanih tržišnim cijenama ili stopama, ako je moguće. Detalji korištenih pretpostavki i rezultati analize osjetljivosti ovih pretpostavki se nalaze u Napomeni 29.

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

5. PRIHODI

	2007.	2006.
Prihodi od prodaje u zemlji	66.403	67.554
Prihodi od prodaje u inostranstvu	21.307	16.914
Pružene usluge	346	64
	<u>88.056</u>	<u>84.532</u>

6. TROŠKOVI PRODATIH PROIZVODA

	2007.	2006.
Utrošeni materijal	17.343	15.510
Troškovi robe	9.162	8.395
Proizvodne usluge	7.634	6.754
Naknade troškova zaposlenima	1.898	1.808
Amortizacija	1.181	1.069
	<u>37.218</u>	<u>33.536</u>

7. PRODAJNI, ADMINISTRATIVNI I OPŠTI TROŠKOVI

	2007.	2006.
Naknade troškova zaposlenim	11.949	13.201
Amortizacija	9.607	7.949
Marketing	5.835	4.452
Reprezentacija	2.898	2.883
Neproizvodne usluge	2.737	3.175
Utrošena energija	1.811	1.766
Dnevnice i putni troškovi	1.585	1.416
Bankarske naknade	430	445
Premije osiguranja	462	417
Ostali troškovi	3.374	2.794
	<u>40.688</u>	<u>38.498</u>

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

8. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI

	2007.	2006.
Naknadno odobreni popusti od dobavljača	249	-
Donacije (Napomena 21)	38	48
Otpisane obaveze zbog zastarjevanja	-	1.072
Ostalo	459	597
	<u>746</u>	<u>1.717</u>

U 2006. godini Duštvo je priznalo prihod u iznosu od 1.072 hiljada KM na ime zastarjevanja obaveza prema prijašnjim zaposlenicima.

9. OSTALI OPERATIVNI RASHODI

	2007.	2006.
Donacije i sponzorstvo	908	738
Umanjenje vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja od kupaca, neto (Napomena 16)	458	214
Otpis zastarjelih i neiskorištenih sirovina	132	222
Gubitak od rashodovanih nekretnina, postrojenja i opreme, neto	79	51
Otpis zaliha gotovih proizvoda	168	34
Ostalo	963	753
	<u>2.708</u>	<u>2.012</u>

10. TROŠAK POREZA NA DOBIT

	2007.	2006.
Dobit prije oporezivanja	7.796	8.001
Poresko nepriznati rashodi	3.394	114
Dodatni troškovi amortizacije po poreskom bilansu	-	(2.343)
Oporeziva dobit	11.190	5.772
Porez na dobit po stopi od 30%	3.357	1.732
Umanjenje poreske obaveze po osnovu investiranja u nekretnine, postrojenje i opremu	(3.357)	(1.732)
Odgođeni trošak poreza	-	164
Trošak poreza na dobit za godinu	-	164
Efektivna porezna stopa za godinu (%)	0%	2,04%

11. ZARADA PO DIONICI

	2007.	2006.
Neto dobit za osnovnu zaradu po dionici	7.796	7.837
Ponderisani prosječni broj redovnih dionica za izračunavanje dobiti po dionici	5.843.276	5.843.276
Zarada po dionici	0,0013	0,0013

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Softver	Imovina u pripremi	Avansi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST							
Na dan 31. 12. 2005.	2.323	69.824	39.985	1.306	30.103	359	143.900
Povećanja	-	-	-	-	5.831	782	6.613
Rashodovanja	-	(45)	(1.072)	(40)	-	-	(1.157)
Usklađenje	-	-	-	-	(42)	-	(42)
Prenosi	-	18.010	13.849	1.868	(33.034)	(693)	-
Na dan 31. 12. 2006.	2.323	87.789	52.762	3.134	2.858	448	149.314
Povećanja	-	-	-	-	4.538	195	4.733
Rashodovanja	-	-	(276)	(10)	(48)	-	(334)
Ostalo	-	-	-	-	(449)	-	(449)
Prenosi	-	1.949	2.814	263	(5.026)	-	-
Na dan 31. 12. 2007.	2.323	89.738	55.300	3.387	1.873	643	153.264
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA							
Na dan 31. 12. 2005.	-	24.863	22.098	995	-	-	47.956
Trošak za godinu	-	3.082	4.492	479	-	-	8.053
Rashodovanja	-	(17)	(1.019)	(5)	-	-	(1.041)
Na dan 31. 12. 2006.	-	27.928	25.571	1.469	-	-	53.968
Trošak za godinu	-	3.512	4.864	770	-	-	9.146
Rashodovanja	-	-	(224)	(10)	-	-	(234)
Na dan 31. 12. 2007.	-	31.440	30.221	2.229	-	-	63.880
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST							
Na dan 31. 12. 2007.	2.323	58.298	25.089	1.158	1.873	643	89.384
Na dan 31. 12. 2006.	2.323	59.861	27.191	1.665	2.858	448	94.346

U okviru postrojenja i opreme uključeno je 5 vozila koje je Društvo uzelo pod finansijski najam, neto knjigovodstvene vrijednosti od 37 hiljada KM (2006.- 103 hiljada KM) (Napomena 21).

Društvo je založilo zemljište, zgrade, mašine i opremu neto knjigovodstvene vrijednosti od približno 40.478 hiljada KM (2006. – 48.421 hiljada KM) kao osiguranje kredita koje je odobreno Društvu od strane IFC, Washington, HVB Central Profit banke d.d. Sarajevo, Bosnia Bank International d.d. Sarajevo, UPI banka d.d. Sarajevo, Raiffeisen banka d.d. BiH i Union banka d.d. Sarajevo (napomene 20 i 24).

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

13. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Licence	Investicije u toku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST			
Na dan 31. decembra 2005. godine	1.434	2.090	3.524
Povećanja	-	1.669	1.669
Prijenos	3.759	(3.759)	-
Na dan 31. decembra 2006. godine	5.193	-	5.193
Povećanja	-	751	751
Prijenos	489	(489)	-
Na dan 31. decembra 2007. godine	5.682	262	5.944
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA			
Na dan 31. decembra 2005. godine	723	-	723
Trošak za godinu	965	-	965
Na dan 31. decembra 2006. godine	1.688	-	1.688
Trošak za godinu	1.642	-	1.642
Na dan 31. decembra 2007. godine	3.330	-	3.330
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST			
Na dan 31. decembra 2007. godine	2.353	261	2.614
Na dan 31. decembra 2006. godine	3.505	-	3.505

14. OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA

	2007.	2006.
Potraživanja za kredit	1.700	-
Depozit	899	876
Dugoročna potraživanja od kupaca	-	750
Potraživanja od zaposlenih	37	54
Potraživanja od drugih fizičkih lica	14	19
	2.650	823
Umanjenje: tekuće dospjeće	(1.712)	(406)
	938	417

Kredit u iznosu od 1.700 hiljada KM odnosi se na kredit odobren Brštanica d.o.o. Sarajevo, sa kamatnom stopom od 4,5%. Kredit dospjeva 31. 12. 2008. godine. Društvo nema instrumente obezbjeđenja naplate ovog potraživanja.

Depozit kod UPI banke d.d. Sarajevo u iznosu od 899 hiljada KM (2006. - 876 hiljada KM) se drži kao instrument obezbjeđenja za kredite date zaposlenim Društva, a dospjeva 2018. godine uz kamatnu stopu od 0,5% godišnje.

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

15. ZALIHE

	2007.	2006.
Gotovi proizvodi	8.294	8.653
Sirovine i materijali	10.287	7.352
Proizvodnja u toku	1.188	1.310
	<u>19.769</u>	<u>17.315</u>

Na dan 31. decembra 2006. godine zalihe sa knjigovodstvenom vrijednošću u iznosu od 4.428 hiljada KM su založene kao garancija za povrat kratkoročnih obaveza prema Bosnia Bank International d.d. Sarajevo (Napomena 24).

16. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

	2007.	2006.
Potraživanja od kupaca	36.919	33.525
Manje: Rezervisanje za umanjene vrijednosti potraživanja od kupaca	(2.405)	(2.483)
Potraživanja od kupaca, neto	34.515	31.042
Ostala potraživanja od kupaca	298	423
Dati avansi	445	309
Potraživanja od zaposlenih	-	55
Ostalo	84	28
Ostala potraživanja	827	815
	<u>35.342</u>	<u>31.857</u>

Prosječan period naplate potraživanja od kupaca je 143 dana (2006 – 134 dana). Kamata se ne obračunava na potraživanja od kupaca u kašnjenju. Društvo je u potpunosti napravilo umanjene vrijednosti svih potraživanja preko 360 dana, jer dosadašnje iskustvo je takvo da su potraživanja starija od 360 dana generalno nenaplativa.

Prije prihvatanja novog kupca, Društvo koristi internu kreditnu procjenu kreditnog kvaliteta potencijalnog kupca i definiše kreditne limite za kupce. Na 31. decembar 2007. godine nema potraživanja od kupaca u kašnjenju preko 360 dana za koje nije napravljeno umanjene vrijednosti. Od ukupnog salda potraživanja od kupaca na kraju godine, 5.101 hiljada KM (2006: 4.159 hiljada KM) se odnosi na Medimpex d.o.o. Sarajevo, najveći kupac. U procjeni naplativosti potraživanja od kupaca, Društvo razmatra svaku promjenu u kreditnom kvalitetu potraživanja od kupaca od datuma kada je kredit odobren inicijalno do izvještajnog datuma. Koncentracija kreditnog rizika je ograničena, jer je baza kupaca velika i nepovezana. Prema tome, Uprava smatra da dodatno rezervisanje za kreditni rizik nije potrebno.

Priznato umanjene predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja od kupaca i sadašnje vrijednosti očekivanih priliva. Mjerenje i knjiženje umanjene vrijednosti vrši se na godišnjoj osnovi.

Promjene na umanjenu vrijednosti potraživanja od kupaca

	2007.	2006.
Stanje na početku godine	2.483	2.305
Gubici od umanjena	873	448
Iznosi naplaćeni tokom godine	(415)	(234)
Iznosi otpisani kao nenaplativi	(536)	(36)
Stanje na kraju godine	2.405	2.483

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

17. OSTALA AKTIVA

	2007.	2006.
Preplaćeni porez na dobit	2.457	2.457
Potraživanja za unaprijed plaćene troškove	190	201
	<u>2.647</u>	<u>2.658</u>

18. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	2007.	2006.
Tekući računi	1.568	1.290
Devizni računi	500	787
Blagajna	159	156
	<u>2.227</u>	<u>2.233</u>

19. DIONIČKI KAPITAL

	2007.	2006.
5.843.276 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10 KM	58.432	58.432
Manje: Internacionalna Finansijska Korporacija (IFC) opcija konverzije	(5.487)	(7.316)
	<u>52.945</u>	<u>51.116</u>

Struktura dioničkog kapitala na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine može se prikazati kako slijedi:

	2007.	2006.
	% učešća	% učešća
Federacija Bosne i Hercegovine	19,85	11.598
World Bank, Washington D.C. USA (IFC)	9,39	5.487
General People's Committee of Finance Lybia	9,05	5.287
Ostalo	61,71	36.060
	<u>100,00</u>	<u>58.432</u>
	28,90	16.884
	12,52	7.316
	-	-
	58,58	34.232
	<u>100,00</u>	<u>58.432</u>

Izvršena je konverzija IFC kredita u augustu 2001. godine u dionički kapital Društva, koji je povećan je za 7.316 hiljada KM. Ove dionice iskazane su kao obaveza u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja zbog postojanja prodajne opcije, koja daje IFC-u pravo da zahtijeva od Društva da ponovo kupi ove dionice.

Ako IFC proda svoje dionice u roku od pet godina prije isteka Ugovora o prodajnoj opciji dionica do 15. mart 2012. godine, pravo prodaje opcije bi isteklo neiskorišteno te bi dionice ponovo u knjigama bile iskazane kao kapital u iznosu od 7.316 hiljada KM, uvećano ili umanjeno za rabat ili premiju.

Federalno Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije je u 2007. godini prodalo 528.661 dionica General People's Committee of Finance Lybia.

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

20. DUGOROČNI KREDITI

	2007.	2006.
Sa osiguranjem – po amortizovanom trošku		
IFC, Washington, dospijeva 15.12.2012. godine i sa godišnjom kamatnom stopom EURIBOR + 2%	10.627	13.117
HVB Central profit banka d.d. Sarajevo, dospijeva 7.4.2009. godine i sa kamatnom stopom EURIBOR + 3% godišnje	2.174	3.803
HVB Central profit banka d.d. Sarajevo, dospijeva 15.11.2011. godine i sa kamatnom stopom EURIBOR + 3,5% godišnje	2.148	3.288
Investicijska banka Federacije BiH d.o.o Sarajevo, dospijeva 6.2.2008. godine i sa kamatnim stopama između 4% i 7% godišnje	-	835
Investicijska banka Federacije BiH d.o.o Sarajevo, dospijeva 27.8.2008. godine i sa kamatnom stopom EURIBOR + 3% godišnje	-	703
IFC, Washington, dospijeva 18.10.2006. godine i sa kamatnom stopom LIBOR + 3% godišnje	-	414
NLB Tuzlanska banka d.d. Tuzla (prijašnja CBS banka d.d. Sarajevo), dospijeva 26.9.2007. godine i sa kamatnom stopom EURIBOR + 3% godišnje	-	394
HVB Central profit banka d.d. Sarajevo, dospijeva 1.9.2007. godine i sa kamatnom stopom od 4% godišnje	-	50
	<u>14.949</u>	<u>22.604</u>
Manje: tekuće dospijeće dugoročnih kredita	<u>(5.722)</u>	<u>(6.647)</u>
	<u>9.227</u>	<u>15.957</u>
Kreditni dospijevaju na naplatu kako slijedi:		
- u roku od godine dana	5.722	6.647
- u drugoj godini	3.568	5.374
- od treće do uključivo pete godine	5.606	9.960
- nakon pet godina	-	623
	<u>14.896</u>	<u>22.604</u>

Društvo je založilo zemljište, zgrade, mašine i opremu neto knjigovodstvene vrijednosti od približno 40.478 hiljada KM (2006. – 48.421 hiljada KM) kao osiguranje kredita koje je odobreno Društvu od strane IFC, Washington, HVB Central Profit banke d.d. Sarajevo, Bosnia Bank International d.d. Sarajevo, UPI banka d.d. Sarajevo, Raiffeisen banka d.d. BiH i Union banka d.d. Sarajevo (Napomena 12).

Bosnalijek d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2007.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

21. OBAVEZE NA OSNOVU FINANSIJSKOG NAJMA

	Minimalna plaćanja po finansijskom najmu		Sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja po finansijskom najmu	
	2007.	2006.	2007.	2006.
Iznos plaćanja po finansijskom najmu:				
Do jedne godine	22	49	15	38
Od druge do pete godine	31	30	22	23
	53	79	37	61
Manje: budući troškovi finansiranja	(16)	(18)	-	-
Sadašnja vrijednost obaveze	37	61	37	61
Manje: iznosi sa dospijanjem unutar 12 mjeseci	(15)	(38)	(15)	(38)
Iznosi s dospijanjem preko 12 mjeseci	22	23	22	23

Društvo je uzelo 5 vozila pod finansijski najam, neto knjigovodstvene vrijednosti u iznosu od 37 hiljada KM (2006. - 103 hiljade KM). Prosječni period najma je 5 godina. Prosječna godišnja efektivna kamatna stopa na imovinu primljenu pod najmom iznosila je 8,83% godišnje. Kamatne stope su utvrđene fiksno na datum potpisivanja ugovora. Svi ugovori o njamu predviđaju otplatu u fiksnim ratama i nisu sklopljeni nikakvi aranžmani kojima bi se uslovljavalo plaćanje u okviru najma. Sve obaveze za najam iskazane su u eurima.

Fer vrijednost obaveza Društva po osnovi najma približna je njihovim knjigovodstvenim iznosima. Obaveze Društva po osnovu finansijskog najma osigurane su zalogom nad imovinom pod najmom upisanim u korist davaoca najma.

22. ODGOĐENI PRIHODI

Odgođeni prihodi odnose se na doniranu opremu koja je amortizovana u prihode po istoj stopi kao trošak amortizacije koji je priznat za navedenu opremu.

Promjene u odgođenom prihodu mogu se prikazati kako slijedi:

	2007.	2006.
Stanje na početku godine	117	163
Primljena donirana oprema	-	2
Umanjenje (Napomena 8)	(38)	(48)
Stanje na kraju godine	79	117

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

23. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBAVEZE

	2007.	2006.
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	9.646	8.240
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	1.682	1.729
Obaveze prema dobavljačima	11.328	9.969
Plate	1.769	1.739
Obaveze za PDV, neto	478	539
Doprinosi	398	345
Porez na plate	75	55
Ostali porezi	-	256
Ostalo	-	14
Ostale obaveze	2.720	2.948
	14.048	12.917

Prosječan period plaćanja obaveza prema dobavljačima je 111 dana (2006. – 109 dana). Kamata se ne obračunava na obaveze prema dobavljačima. Društvo posjeduje politike za upravljanje finansijskim rizikom da bi osiguralo da se sva dugovanja izmire unutar ugovorenog vremenskog okvira. Društvo nije imalo kašnjenja u izmirenju obaveza i nije dalo nikakve instrumente osiguranja plaćanja za obaveze prema dobavljačima.

24. KRATKOROČNI KREDITI

	2007.	2006.
Sa osiguranjem – po amortizovanom trošku		
IFC konvertovani kredit (vidjeti Napomenu 19)	8.242	10.687
UPI banka d.d. Sarajevo – kredit dospijeva 3. septembra 2008. godine i nosi kamatnu stopu od EURIBOR uvećan za fiksnu stopu tako da godišnja kamatna stopa ne prelazi 5,8%. Instrument obezbjeđenja su zalog na skladištu i opremi, 5 bjanko mjenica i 5 ovjerenih naloga za plaćanje	5.025	-
HVB Central Profit banka d.d. Sarajevo – kredit za obrtni kapital dospijeva 2007. godine, kamatna stopa 5,5% godišnje; pogon Galensko je dat u zalog kao obezbjeđenje povrata kredita	3.007	3.007
Raiffeisen banka d.d. BiH Sarajevo – kredit za obrtni kapital dospijeva 7.4.2006. godine, kamatna stopa EURIBOR + 3,45% godišnje (2005- EURIBOR+3,75%)	3.012	3.006
Union banka d.d. Sarajevo – kredit nosi godišnju kamatnu stopu od 7% i dospijeva 15. novembra 2007. godine; 7 bjanko mjenica predstavljaju instrument obezbjeđenja otplate	2.008	-
Bosna Bank International d.d. Sarajevo – ugovor o partnerstvu u nabavci sirovina ili poluproizvoda koji ističe 2006. godine, sa profitnom maržom od 9,60% do 10,49%	2.002	6.889
Triglav BH Osiguranje – kredit u iznosu od 3 miliona KM je dospio 25. decembra 2007. godine, a u obavezi je još ostala kamata. Kamatna stopa je 4,5% godišnje. Instrument obezbjeđenja otplate kredita su 3 bjanko mjenice i 3 naloga za plaćanje.	10	-
	23.306	23.589

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

25. OBRAČUNATI TROŠKOVI

	2007.	2006.
Obračunati troškovi nabavke i drugi obračunati troškovi	1.491	1.231
Bonusi zaposlenim i Upravi	619	710
	<u>2.110</u>	<u>1.941</u>

26. POTENCIJALNE OBAVEZE

Na dan 31. decembra 2007. godine Društvo je imalo pravnih sporova u ukupnom iznosu od 371 hiljada KM koji se odnosi na tužbe bivših zaposlenika i poslovnih partnera (2006., 416 hiljada KM). Uprava smatra da ovi sudski sporovi nemaju osnova i zato nisu napravljena rezervisanja za iste u finansijskim izvještajima Društva. Iznosi će biti knjiženi u periodu izmirenja duga, ako se to uopće desi. Potencijalne obaveze po osnovu garancija primljenih od banaka iznose 1.302 hiljada KM na 31. decembar 2007. godine.

Nepoštivanje uslova iz ugovora o kreditu sa IFC

Prema ugovoru o kreditu koji je Društvo potpisalo sa IFC dana 9. juna 2005. godine ("Treći kreditni ugovor"), Društvo je obavezno da održava procedure, računovodstvo i knjige računa, koji adekvatno odražavaju operacije u skladu sa međunarodno priznatim računovodstvenim standardima i određenim finansijskim uvjetima. Napominjemo da Društvo nije uspjelo da ispuni uslove iz Člana VI, paragraf 6.02 Negativne klauzule ugovora o kreditu između Društva i IFC-a od 9. juna 2005. ("Treći kreditni ugovor"), koji se odnose na finansijska i računovodstvena pitanja. Društvo nije ispunilo uslove vezano za "Maksimalni koeficijent pokrivenosti otplate duga" i "Pokazatelj tekuće likvidnosti" navedene u paragrafu 6.02 (c). Uprava nema saznanja o bilo kakvim događajima ili informacijama koji bi ukazali da će ovo nepridržavanje utjecati bilo na prijevremenu otplatu kredita IFC-u ili na dodatne obaveze Društva, te nisu izvršena rezervisanja u finansijskim izvještajima po ovom osnovu.

27. PREUZETE OBAVEZE

Na dan 31. decembra 2007. godine, Društvo nema preuzete kapitalne obaveze za 2008. godinu (2006. - 1.276 hiljada KM za 2007. godinu).

28. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Troškovi plata i naknada članovima Uprave i Nadzornog odbora

Članovima Uprave i i Nadzornog odbora obračunate su tokom godine sljedeće naknade:

	2007.	2006.
Bruto plate	665	710
Bonusi	458	710
Ostale naknade	80	78
	<u>1.203</u>	<u>1.498</u>

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

29.1 Upravljanje kapitalnim rizikom

Društvo upravlja kapitalom na način da omogući nastavak poslovanja i maksimizira povrat vlasnicima nalazeći optimalni odnos duga i kapitala. Opšta strategija Društva nije promijenjena u odnosu na 2006. godinu. Finansijska struktura Društva uključuje primljene kredite i obveze po osnovu finansijskog leasinga (napomene 20, 21 i 24), te ukupni kapital Društva.

29.1.1 Koeficijent zaduženosti

Uprava prati strukturu izvora finansiranja na mjesečnoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak finansiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora finansiranja.

Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31.12.2007.	31.12.2006.
Primljeni krediti (napomene 20 i 21)	38.292	46.255
Novac i novčani ekvivalenti (Napomena 18)	(2.227)	(2.233)
Neto dug	36.065	44.022
Kapital	99.545	91.749
Neto koeficijent zaduženosti	36%	48%

29.2 Kategorije finansijskih instrumenata

	31.12.2007.	31.12.2006.
Finansijska imovina		
Krediti, depoziti i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	40.224	35.789
UKUPNO	40.224	35.789
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	54.450	61.113
UKUPNO	54.450	61.113

29.3 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Funkcija riznice Društva pruža usluge operacijama, koordinira pristupom domaćim i međunarodnim finansijskim tržištima, nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik, rizik kamatne stope i cjenovni rizik), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka kamatne stope.

29.4 Tržišni rizik

Aktivnosti Društva su primarno izložene finansijskom riziku promjene kursa strane valute i kamatne stope.

Izloženost tržišnom riziku se dopunjava analizom osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku ili načinu na koji se upravlja i mjeri rizik.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

29.5 Upravljanje valutnim rizikom

Društvo obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama, po osnovu kojih dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta. Izloženošću kursu valute se upravlja u okviru odobrenih parametara politika koji koriste termenske ugovore za strane valute. Knjigovodstvena vrijednost novčanih sredstava, finansijske imovine i obaveza Društva denominiranih u stranoj valuti na dan izvještavanja je kako slijedi:

	Imovina		Obaveze	
	31.12.2007.	31.12.2006.	31.12.2007.	31.12.2006.
EUR	3.133	2.523	10.094	13.375
USD	5.525	4.279	298	1.129

29.5.1 Analiza osjetljivosti strane valute

Društvo je izloženo valutnom riziku u slučaju promjene kursa EUR i USD. U slijedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene kursa KM u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti KM za 10% u odnosu na navedene valute. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute. Analiza se vrši samo za potraživanja i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Analiza osjetljivosti uključuje eksterne zajmove koji su denominirani u valuti različitoj od valute zajmodavca ili zajmoprimca. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

	Efekti promjene kursa EUR		Efekti promjene kursa USD	
	2007.	2006.	2007.	2006.
Dobit ili gubitak	1.336	2.148	691	442

Po mišljenju Uprave, analiza osjetljivosti nije reprezentativna u smislu inherentnog valutnog rizika jer je u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

29.6 Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo kamatnom riziku jer posuđuje sredstva po promjenjivim kamatnim stopama. Izloženost Društva riziku promjene kamatnih stopa po osnovu finansijsku imovine i obaveza je detaljno prikazana u Napomeni 30.8, upravljanje rizikom likvidnosti.

29.6.1 Analiza osjetljivosti kamatne stope

Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za finansijske instrumente za koje je Društvo izloženo kamatnom riziku na datum bilansa stanja. Za promjenjive kamatne stope analiza je urađena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos obaveza na dan bilansa stanja bio nepodmiren čitavu godinu. Promjena stope od 50 baznih jedinica (0,5%) koristi se za potrebe internog izvještavanja Upravi o riziku kamatnih stopa i predstavlja procjenu Uprave razumno mogućih promjena kamatnih stopa. U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica (0,5%), a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

- dobit za godinu koja je završila 31. decembra 2007. bi se smanjila/povećala za iznos od 178 hiljada KM (2006.; 227 hiljada KM), po osnovu izloženosti kamatnom riziku. Ovo se uglavnom može pripisati izloženosti Društva kamatnim stopama na zajmovima sa promjenjivim kamatnim stopama.

Osjetljivost Društva na rizik promjene kamatnih stopa se povećala tokom tekućeg perioda u odnosu na prethodni, uglavnom zbog povećanja u varijabilnoj stopi dužničkih instrumenata.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

29.7 Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjeње rizika i finansijskih gubitaka. Izloženost Društva i kreditni rejting klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontrolira se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava Uprava.

Potraživanja od kupaca, neto, razdijeljena su na značajan broj klijenata u različitim industrijama i geografskim područjima. Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu ili grupi kupaca koji imaju slične osobine. Društvo definira kupce da imaju slične osobine ako su povezana lica.

Izuzev za dolje navedeno, knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjeња vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

Kreditna eksponiranost i kolaterali

Finansijska imovina	Vrijednost kolaterala	Finansijska imovina
31. decembar 2007.		
Mjenice	10.755	10.755
31. decembar 2006.		
Mjenice	4.362	4.362

29.8 Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim će se upravljati kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću Društva. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, kreditima od strane banaka kao i ostalim izvorima finansiranja, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospijeca finansijske imovine i obaveza.

Bosnalijek d.d.
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2007.
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

29.8 Upravljanje rizikom likvidnosti

29.8.1 Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Društva za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstva za koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospjeće nederivativne finansijske imovine

	Ponderisana prosječna kamatna stopa	Dospjelo	1 - 2 mjeseca	2-3 mjeseci	3 - 6 mjeseci	6 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Ukupno
	%	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM
2007.								
Bez kamata	-	2.672	13.064	6.909	5.097	9.827	45	37.614
Instrumenti po promjenljivoj kamatnoj stopi	-	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	4%	-	16	7	23	1.736	923	2.705
UKUPNO		2.672	13.080	6.916	5.120	11.563	968	40.319
2006.								
Bez kamata	-	12.146	10.406	5.667	4.667	1.211	829	34.927
Instrumenti po promjenljivoj kamatnoj stopi	-	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	2%	-	1	1	1	1	891	894
UKUPNO		12.146	10.407	5.668	4.668	1.212	1.720	35.821

Bosnalijek d.d.

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2007.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM)

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

29.8 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

29.8.1 Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti (nastavak)

Slijedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Društva za nederivatne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može tražiti da plati.

Dospjeće nederivativnih finansijskih obaveza

	Ponderisana prosječna kamatna stopa	Dospjelo	1 - 2 mjeseca	2-3 mjeseci	3 - 6 mjeseci	6 -12 mjeseci	1 - 5 godina	Ukupno
2007.	%	KM	KM	KM	KM	KM	KM	KM
Bez kamata	-	-	13.776	1.028	819	8.853	10.304	34.779
Instrumenti po promjenjivoj kamatnoj stopi	5,72%	-	748	1.197	10.282	10.402	-	32.969
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	6.96%	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO		-	14.524	2.225	11.101	19.255	10.304	57.408
2006.								
Bez kamata		4.312	5.364	1.337	3.423	11.120	215	25.771
Instrumenti po promjenjivoj kamatnoj stopi	5,72%	-	1.635	1.170	10.755	6.041	18.021	37.622
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	6.96%	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO		4.312	6.999	2.507	14.178	17.161	18.236	63.393

29.9 Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza određuje se na slijedeći način:

- Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza sa standardnim uslovima i kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima određuje se prema kotiranoj tržišnoj cijeni.
- Fer vrijednost ostale finansijske imovine i finansijskih obaveza se određuje u skladu sa generalno prihvaćenim modelima određivanja cijena na osnovu analize diskontiranog novčanog toka korištenjem cijena iz postojećih tržišnih transakcija.

30. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Uprava je usvojila i odobrila izdavanje ovih finansijskih izvještaja, dana 22. februara 2007. godine.

Edin Arslanagić

Direktor

Šefik Handžić

Izvršni direktor za finansije i ekonomiku poslovanja